

Median mausteet kouluruokailun keitoksissa

Analyysi Kouluruoka –teemasta mediassa

10/2008 – 10/2010

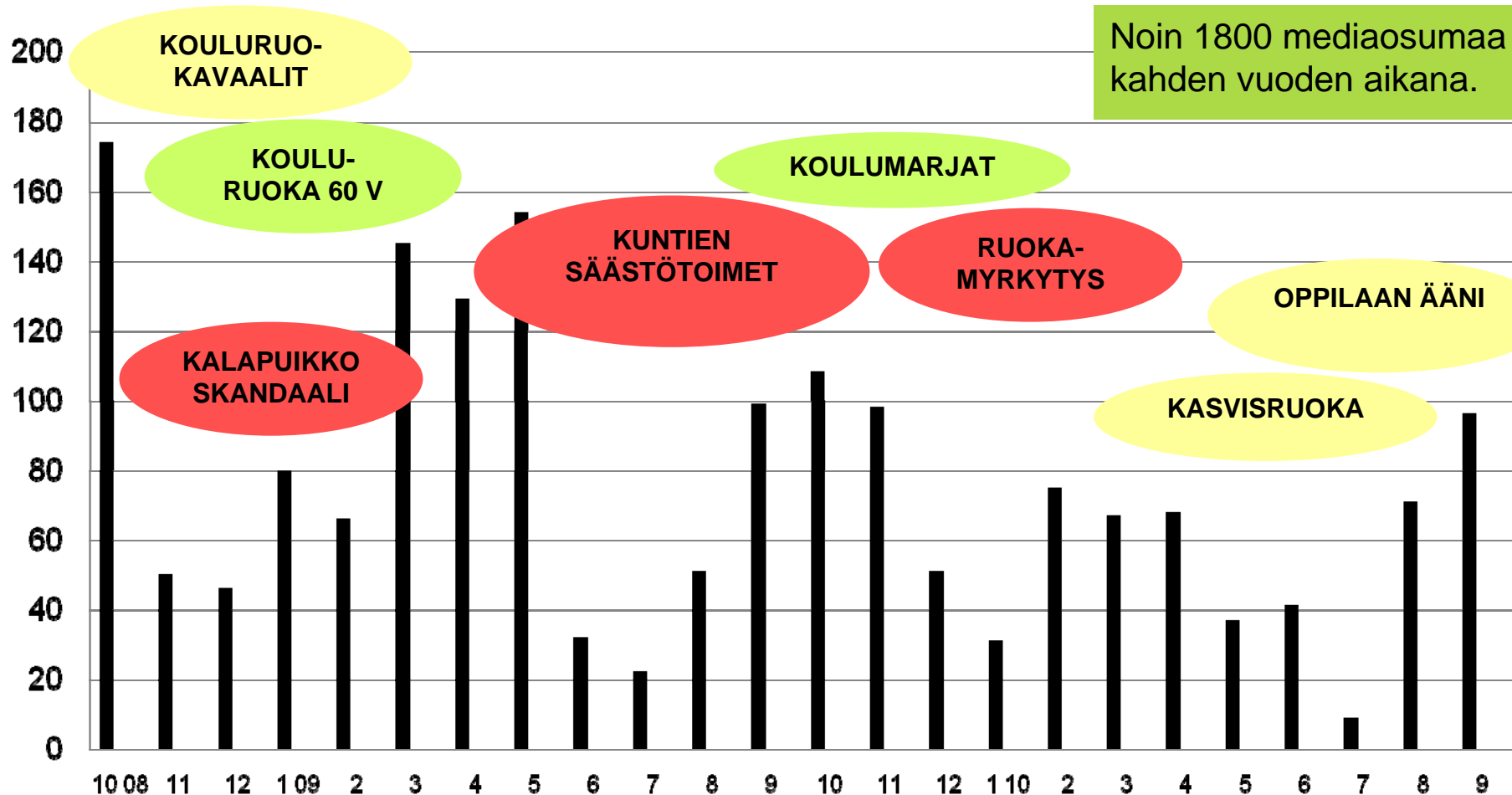
Kuule Oy

Sisältö

- Paljonko tarjolla
- Tavoitteet
- Kokit
- Aineksia ja mausteita
- Makua pilaamassa
- Yleiskuva ”Meillä ei hätää!”
- Kuunnellaanko koululaisia

Kouluruokaa tarjolla mediassa

Noin 1800 mediaosumaa kahden vuoden aikana.

Tavoitteet

Ravitsemuksellisesti
oikeat ateriat

Monenlaiset tavoitteet ja
arvot ohjaavat kouluruoan
parissa toimivia.

Etiikka ja ekologia

Ruoan maittavuus ja
tyytyväinen olo

Ruokakulttuuri ja
elämäntapojen
kokonaisuus

Tavoitteet

Ravitsemuksellisesti
oikeat ateriat

Ruoan maittavuus ja
tyytyväinen olo

Kustannukset ja
säästötavoitteet

Etiikka ja ekologia

Tärkeä tavoite on myös
säästäminen, joka uhkaa
muiden toteutumista.

Ruokakulttuuri ja
elämäntapojen
kokonaisuus

Paljon kokkeja

Mediassa näkyy paljon eri tahoja, jotka vaikuttavat kouluruokailuun.

- Kaikki **poliittiset puolueet** ovat kouluruoan puolella
- Yksittäiset **ehdokkaat ja poliittiset vaikuttajat** nostavat asian esille
- Yksittäiset **vanhemmat** kirjoittavat yleisönosastoihin
- Yksittäiset **kokit**, esim Sukula tai Björklund, kiertävät kouluissa
- **Ikääntyneet** tuovat mukaan ajan perspektiiviä
- **Ravitsemussuunnittelijat, ruokapalvelusuunnittelijat, keittiöpäälliköt, emännät, ruokapalvelun johtajat** kertovat usein miten hyvää ruokaa saadaan
- **Opettajat ja rehtorit** lausuvat myönteisen mielipiteensä ruoasta
- **Koululaiset** kertovat onko ruoka hyvää, ja lempiruoistaan
- **Virkamiehet** vastaavat kysymyksiin
- **Ravitsemuksen asiantuntijat** kertovat perustietoja ravitsemuksesta
- **Puska, Risikko, Pietinen, Aula, Innanen** korostavat asian merkitystä ja esittävät myös keinoja
- Paikalliset **aktiiviset** ihmiset

Tavoitteet ja kokit

Eri tahot priorisoivat eri tavoitteita. Kun rahasta päätetään, osallistujat jäävät hämärän peittoon.

RAVITSEMUS

- Tutkijat ja asiantuntijat
- Ruokapalvelusta vastaavat
- Vanhemmat

ETIIKKA

- Vihreät
- Ne, joille vastuullisuus on tärkeää
- Opettajat

KUSTANNUKSET

- Päätäjät
- Ruokapalvelusta vastaavat

MAITTAVUUS

- Emännät
- Koululaiset
- Vanhemmat

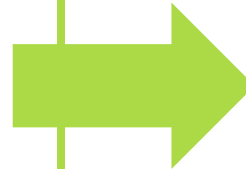
RUOKAKULTTUURI

- Kokit
- Tietyt vaikuttajat

Tuoreita aineksia

Viime vuosina on tehty hyviä kampanjoita.

- Kouluruokavaalit –kampanja Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma
- Järkipalaa –hanke (Sitran ERA-ohjelma)
- Ruokaa&Rakkautta –koulukampanja (Suomen Ruokatieto ry)
- Kouluruokailun juhlavuoden palkinto (Opetushallitus)
- Haukkaa välillä –hanke (Leipätiedotus)
- Hyvän kouluruoan viikko (Sydänliitto)
- Koulumarjakuukausi (Arktiset Aromit)
- Kaappaa kasvis (Kotimaiset kasvikset)
- Sapere- ja Makukoulu ABC Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma

- Konkreettista
- Osallistavaa
- Lapsilähtöistä
- Mukavaa
- Kokonaisvaltaista
- Terveellistä
- Ennakkoluulotonta

Mausteita

Näkyvät myös pienempiä toimenpiteitä.

RAVITSEMUS

- VRNK:n kouluruokailusuositus
- Natriumglutamaatin poistaminen
- Leffalippuja syömisestä
- Vesipullojakelu
- Välipalatarjoilu

ETIIKKA

- Ruokahävikkitutkimus
- Ulkomaisten raaka-aineiden karsiminen

KUSTANNUKSET

- Lähiuottajien raaka-ainelahjoitukset
- Uudenlainen tiimityö
- Keittiökeskitys
- Hankintojen keskitys

MAITTAUVUUS

- Kiva uusi ruokala
- Kyselyt lasten parissa

RUOKAKULTTUURI

- Makuasiaa –teatteriesitys
- Hyvien tapojen päivä
- Urheilujoukkue koulussa
- Perheen vaikutuksen huomioiminen
- Kouluruokaa vanhemmille
- Automaattitarjonnan kehittäminen

Lisämausteita

Puheita, jotka muuttuvat
ehkä toiminnaksi.

RAVITSEMUS

- VRNK:n kouluruokailusuositus
- Natriumglutamaatin poistaminen
- Leffalippuja syömisestä
- Vesipullojakelu
- Välipalatarjoilu

- Kouluhedelmä
- Ruokalautasen täytön ohjaaminen

ETIIKKA

- Ruokahävikkitutkimus
- Ulkomaisten raaka-aineiden karsiminen

- Lähiruoan kouluun viemisen helpottaminen
- Kasvisruokapäivä
- Kouluruoan myynti työttömille
- Luomuruoka

MAITTAUVUUS

- Kiva uusi ruokala

- Lettubonus

KUSTANNUKSET

- Lähituottajien raaka-ainelahjoitukset
- Uudenlainen tiimityö
- Keittiökeskitys
- Hankintojen keskitys

RUOKAKULTTUURI

- Makuasiaa –teatteriesitys
- Hyvien tapojen päivä
- Urheilujoukkue koulussa
- Perheen vaikutuksen huomioiminen
- Kouluruokaa vanhemmille
- Automaattitarjonnan kehittäminen

- Vanhempien tuen hakeminen

Makua pilaamassa

KUSTANNUKSET

- 60 – 80 s
- Automaattien makea tarjonta
- Aterioiden tekeminen maksullisiksi opettajille
- Ulkomainen liha
- Oudot vaihdokit
- Laaduttomat kilpailutetut ruokatuotteet
- Ruoan loppuminen
- Keittiöiden korvaaminen yhteiskeittiöiden annilla
- Välipalan ostohaluttomuus
- Vaihtoehtojen vähyys

Kustannuspaineet ovat johtaneet ratkaisuihin, joihin ei olla tyytyväisiä, monessakaan mielessä.

”Meillä ei hätää!”

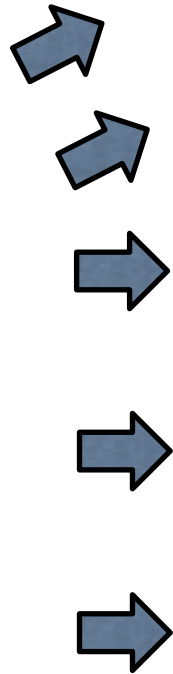
Median jutut paikkakunnan kouluruokatilanteesta antavat melko valoisan kuvan.

- Halvalla tehdään
- Haetaan edullisia ratkaisuja
- Vähän on jouduttu nipistämään...
- Enää ei saisi kiristää

- Mutta ruoka on kuitenkin hyvää
- Mieliruoat huomioidaan
- Kaikille riittävää
- Suositusten mukaista
- Hienoa henkilökuntaa

Mutta huom! Koululainen valitsee

Erityisesti yläasteellisella on useita vaihtoehtoja, jos hän ei koe kouluruokaa maittavaksi.

Hyvänmakuinen kouluruoka

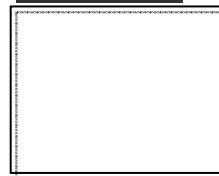
Pahanmakuinen kouluruoka

Muu ruoka 1

Muu ruoka 2

Tänään ilman

Vaikuttavatko lapset kouluruokailuun?

- Kouluruoka on melko hyvää
- Useimmiten sitä on riittävästi
- Löytyy vanhoja ja uusia lempiruokia
- Kalaruoat eivät yleensä maistu
- Kasvisruoka jakaa koulun (ja muutkin)
- Tutkimustulosten tulkinta haasteellista:
  - 2/3 syö joka päivä?
  - Tyytyväisiä 70% ... 90%?
  - Miten suhtautua yläluokkalaisiin?
- Epäselvää, miten tulokset vaikuttavat
- Ehdotuksia kyllä saadaan, voidaanko niitä käyttää

On tietoa, ja sitä on hankittavissa, millä ehdoilla lapset söisivät koulussa ja nauttisivat siitä. Toimitaanko tiedon pohjalta? Kenellä on vastuu?

Kehitämme asiakkaidemme viestintää. Kuuntelemme ja saamme kohderyhmät kuulemaan.

Anne Leppänen 0407201055